

Indelning i utgiftsområden

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas dels 2013 års ekonomiska vårproposition (prop. 2012/13:100) förslagspunkterna 2–5 som gäller ändringar av ändamål och verksamheter på utgiftsområden, dels ett yrkande från en följdmotion.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till ändringar av ändamål och verksamheter på utgiftsområden samt avslår motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Indelning i utgiftsområden	6
Gällande ordning	6
Propositionen	6
Motionen	8
Yttrande från socialutskottet	8
Utskottets ställningstagande	9
Reservationen	10
Europeiska integrationsfonden, punkt 1 (V)	10
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotionen	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Europeiska integrationsfonden

Riksdagen godkänner regeringens förslag till ändring av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet respektive utgiftsområde 8 Migration (avsnitt 12.1.4 i propositionen). Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:100 punkt 5 och avslår motion 2012/13:Fi14 yrkande 5.

Reservation (V)

2. Indelning i övriga utgiftsområden

Riksdagen godkänner regeringens förslag till

- a) ändring av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning respektive utgiftsområde 1 Rikets styrelse (avsnitt 12.1.1 i propositionen),
- b) ändring av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning respektive utgiftsområde 1 Rikets styrelse (avsnitt 12.1.2 i propositionen),
- c) ändring av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg respektive utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (avsnitt 12.1.3 i propositionen).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:100 punkterna 2–4.

Stockholm den 28 maj 2013

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Björn von Sydow (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD) och Mia Sydow Mölleby (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas 2013 års ekonomiska vårproposition (prop. 2012/13:100) förslagspunkterna 2–5 som gäller förändringar i fråga om utgiftsområdena. En förteckning över behandlade förslag finns i *bilaga*.

Propositionen har i denna del föranlett ett motionsyrkande.

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 april 2013 att bereda finans-, socialförsäkrings-, social- och arbetsmarknadsutskotten tillfälle att senast den 14 maj 2013 yttra sig över ovan nämnda proposition jämte eventuella motioner som kan komma att väckas i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Socialutskottet har genom protokollsutdrag yttrat sig och meddelat att det tillstyrker regeringens förslag i den del som berör utskottets beredningsområde. Övriga utskott har beslutat att inte yttra sig i ärendet.

Bakgrund

I Riksdagsutredningens betänkande 1993/94:TK3 diskuterades ett antal principiella grunder för statsbudgetens indelning i utgiftsområden med utgångspunkt i de krav på en sådan indelning som härrörde från den s.k. rambeslutsmodellen. Indelningen borde enligt utredningens mening tillfredsställa krav på politisk relevans, statsfinansiellt lämpliga avgränsningar samt möjlighet att göra meningsfulla prioriteringar och att följa upp resultaten. Utgiftsområdena borde enligt utredningen ha en över tiden önskvärd fasthet som ändå kan förenas med flexibilitet och situationsanpassning. Konstitutionsutskottet tillstyrkte utredningens förslag i denna del, och riksdagen biföll utskottets förslag (bet. 1995/96:KU21, rskr. 1995/96:157–160).

Av 5 kap. 12 § riksdagsordningen följer att riksdagen får genom lag besluta att hänföra statsutgifterna till olika utgiftsområden. Enligt tilläggsbestämmelse 5.12.1 till riksdagsordningen ska beslut i fråga om vilka ändamål och verksamheter som ska innefattas i ett utgiftsområde fattas i samband med beslut med anledning av den ekonomiska vårpropositionen. Utgiftsområdena och deras benämningar framgår av tilläggsbestämmelsen. Utgiftsområdenas innehåll är inte lagreglerat. Våren 1996 presenterade konstitutionsutskottet ett förslag till indelning av budgeten i utgiftsområden, vilken även innefattade en förteckning över verksamheter, bidrag och myndigheter m.m. fördelade på utgiftsområden (bet. 1995/96:KU21 bil. 1). Riksdagen beslutade om förteckningen i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1995/96:157–160). Våren 2001 beslutade riksdagen att regeringen i den ekonomiska vårpropositionen skulle lämna förslag till ändringar i indelningen av utgiftsområden och att ändringarna skulle fastställas av riksdagen.

gen i samband med behandlingen av ärendet (framst. 2000/01:RS1, bet. 2000/01:KU23, rskr. 2000/01:273). Som bakgrund till förslaget om ändringar i utgiftsområdena noterade Riksdagskommittén följande (framst. 2000/01:RS1 s. 92).

En lämplig ordning är att regeringen i vårpropositionen lämnar förslag till ändringar i indelningen och att ändringarna fastställs av riksdagen. De ändringar vi då avser är de som behövs för att utgiftsområdesindelningen ska vara förenlig dels med riksdagsordningen, dels med riksdagsbeslutet om ämnesförteckning. Samma skäl som gäller för regeringens förslag gör sig enligt vår mening gällande också i fråga om motioner. Alla förslag om utgiftsändringar som kräver ändringar i riksdagsordningen eller i den förteckning i KU-betänkandet som riksdagen ställt sig bakom med de ändringar som redan genomförts bör således beslutas under våren. Det ter sig enligt vår mening knappast rimligt att ha en ordning som innebär att hela ämnesförteckningen bifogas propositionen eller utskottsbetänkandet varje år. Det borde vara tillräckligt att bara ändringarna redovisas. Det kan vara lämpligt att med några års mellanrum – beroende på antalet ändringar – som bilaga till propositionen eller betänkandet foga en fullständig förteckning.

Våren 2009 uttalade konstitutionsutskottet att det knappast ter sig rimligt att ha en ordning som innebär att hela förteckningen redovisas varje år utan att det borde vara tillräckligt att bara de aktuella ändringarna redovisas (bet. 2008/09:KU26 s. 9). Utskottet uttalade även att det kunde vara lämpligt att regelbundet med några års mellanrum – beroende på antalet ändringar – i en bilaga till utskottets betänkande redovisa en fullständig förteckning. När utskottet behandlade frågor om indelning av utgiftsområden våren 2010 uttalade utskottet att en lämplig tidpunkt för att redovisa en fullständig förteckning i utskottets betänkande i normala fall borde vara det första riksmötet i varje mandatperiod (bet. 2009/10:KU39 s. 15).

Senast en fullständig ämnesförteckning över indelningen av statsbudgetens ändamål och verksamheter i utgiftsområden godkändes av riksdagen var våren 2011 (bet. 2010/11:KU32 bil. 5, rskr. 2010/11:294–295).

Propositionens huvudsakliga innehåll

2013 års ekonomiska vårproposition (prop. 2012/13:100) innehåller regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Riktlinjernas syfte är att ange politikens inriktning inför budgetpropositionen för 2014. I den del som behandlas här föreslår regeringen att riksdagen godkänner fyra ändringar i fördelningen av ändamål och verksamheter på utgiftsområden (förslagspunkterna 2–5). Regeringens förslag till ändringar rör tillhandahållande av utbildningar i ämnen som rör Europeiska unionen, värdegrundsarbetet i statsförvaltningen, sjukvård i internationella förhållanden och Europeiska integrationsfonden.

Utskottets överväganden

Indelning i utgiftsområden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till ändringar av ändamål och verksamheter på utgiftsområden samt avslår ett motionsyrkande.

Reservation (V).

Gällande ordning

Enligt tilläggsbestämmelse 5.12.1 till riksdagsordningen ska beslut om vilka ändamål och verksamheter som ska innefattas i ett utgiftsområde fattas i samband med beslut om den ekonomiska vårpropositionen.

Propositionen

I vårpropositionen (s. 243–245) lämnar regeringen förslag till ändringar av ändamål och verksamheter på utgiftsområden. Av propositionen framgår det att ändringarna bör tillämpas fr.o.m. 2014, och att de föreslagna ändringarna inte har beaktats i de beräkningar för utgiftsområdena som gjorts i propositionen.

Tillhandahållande av utbildningar i ämnen som rör Europeiska unionen

Regeringen föreslår att de ändamål och verksamheter som avser tillhandahållande av utbildningar i ämnen rörande Europeiska unionen som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen och som finansieras från anslaget 1:1 *Statskontoret* under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning flyttas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Som skäl till ändringen anger regeringen att Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus) upphörde som myndighet den 31 december 2012 och att uppgiften att tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör Europeiska unionen som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen den 1 januari 2013 överfördes från Krus till Svenska institutet för europapolitiska studier, vars verksamhet finansieras från anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Ändringens påverkan (dvs. det belopp som överförs från det ena till det andra utgiftsområdet) på utgiftsramarna för 2014 uppgår till 1 000 000 kronor.

Värdegrundsarbetet i statsförvaltning

Regeringen föreslår att de ändamål och verksamheter som avser värdegrundsarbete i statsförvaltningen och som finansieras från anslaget 1:1 *Statskontoret* under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning flyttas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Av propositionen framgår att regeringen den 20 december 2012 beslutade att det inom Regeringskansliet ska tillsättas en arbetsgrupp, Värdegrundsdelegationen, som genom aktiviteter, skrifter och andra utåtriktade insatser ska verka för att respekten och förståelsen för den statliga värdegrunden upprätthålls på alla nivåer i statsförvaltningen. Ändringen syftar enligt regeringen till att skapa en bättre och mer rationell hantering av denna satsning. Ändringens påverkan på utgiftsramarna för 2014 uppgår till 5 000 000 kronor.

Sjukvård i internationella förhållanden

Regeringen föreslår att de ändamål och verksamheter som avser turistvård samt sjuk- och tandvårdstjänster och som finansieras från anslaget 1:7 *Sjukvård i internationella förhållanden* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg flyttas till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Som skäl till ändringen framhåller regeringen att den i lagrådsremissen Patientrörlighet i EU – förslag till ny lagstiftning har lämnat förslag till hur Europaparlamentets och Europeiska unionens råds direktiv 2011/24/EU om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård, det s.k. patientrörlighetsdirektivet, ska genomföras i Sverige. Regeringen avser att under våren 2013 lämna en proposition till riksdagen med de förslag som direktivet ger anledning till. Förslagen innefattar bl.a. en ny lag om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt en ny lag om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet. I den sistnämnda lagen föreslås landstingen och kommunerna överta delar av det kostnadsansvar för ersättningar vid gränsöverskridande vård som staten har i dag. Landstingens och kommunernas kostnadsansvar ska avse vissa ersättningar som har betalats ut till personer som vid tiden för den vård som ersättningen gäller var bosatta inom landstinget eller var kvarskrivna enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och stadigvarande vistades i landstinget.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2014 med förslag till ändringar av utgiftsramar och anslag. Staten kommer även fortsättningsvis att ha ett initialt betalningsansvar för den vård som landstingen och kommunerna föreslås överta betalningsansvaret för. Enligt förslaget är det Försäkringskassan som betalar ut ersättningen för vård i ett annat land. Därefter ska landstingen ersätta Försäkringskassan för utbe-

talda ersättningar. Försäkringskassans initiala betalningsansvar bör finansieras genom en kredit som regeringen avser att begära från riksdagen i samband med budgetpropositionen för 2014.

Europeiska integrationsfonden

Regeringen föreslår att de ändamål och verksamheter som avser bidrag från Europeiska integrationsfonden flyttas från utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet till utgiftsområde 8 Migration.

Som skäl för ändringen framhåller regeringen att Sverige erhåller bidrag från ett antal EU-fonder för vissa projekt, att bidragen redovisas mot inkomsttitel och att anslagsmedel används vid genomförandet av projekten. För närvarande finansieras bidrag från Europeiska flyktingfonden III och Europeiska återvändandefonden med medel från utgiftsområde 8 Migration. Bidrag från Europeiska integrationsfonden finansieras med medel från anslag 1:6 *Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet. Från och med nästa programperiod 2014–2020 kommer de ovan nämnda fonderna att slås samman till Europeiska asyl- och migrationsfonden. Eftersom verksamheten i den nya fonden till övervägande del avser socialförsäkringsutskottets ansvarsområde bör bidrag från fonden finansieras under utgiftsområde 8 Migration. Det innebär att även integrationsåtgärder inom ramen för den nya fonden kommer att finansieras från detta utgiftsområde. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att de ändamål och verksamheter som avser bidrag från Europeiska integrationsfonden och som finansieras från anslaget 1:6 *Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet flyttas till utgiftsområde 8 Migration. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2014 med förslag till ändringar av utgiftsramar och anslag.

Motionen

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkar i följd- och partimotion 2012/13:Fi14 yrkande 5 att riksdagen avslår regeringens förslag om att godkänna den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet respektive utgiftsområde 8 Migration och som avser Europeiska integrationsfonden.

Yttrande från socialutskottet

Av ett protokollsutdrag från socialutskottet framgår att utskottet tillstyrker det i vårpropositionen framlagda förslaget (förslagspunkt 4) att de ändamål och verksamheter som avser finansiering av sjukvård i internationella förhållanden flyttas till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning av behovet av ovanstående utgifts-områdesändringar. Utskottet tillstyrker därmed propositionen i denna del. Därmed avstyrks motion 2012/13:Fi14 (V) yrkande 5.

I sammanhanget noterar utskottet att den föreslagna ändringen avseende tillhandahållande av utbildningar i ämnen som rör Europeiska unionen innebär en ändring i den senast publicerade och av riksdagen godkända ämnesförteckningen över indelningen av ändamål och verksamheter i de utgiftsområden som finns i statens budget (bet. 2010/11:KU32 bil. 5, rskr. 2010/11:294–295). Ämnesförteckningen bör kompletteras på så vis att myndigheten Kompetensrådet för utveckling i staten som har tagits upp under utgiftsområde 2 utgår.

Som redovisats tidigare har utskottet ansett att det inte är rimligt att ha en ordning som innebär att hela ämnesförteckningen redovisas varje år utan att det borde vara tillräckligt att bara de aktuella ändringarna redovisas, och att det kan vara lämpligt att under det första riksmötet i varje mandatperiod redovisa en fullständig förteckning (bet. 2008/09:KU26 och bet. 2009/10:KU39). Mot bakgrund av det anförda bedömer utskottet att det är tillräckligt att ändringen endast redovisas i enlighet med vad som framgått här (jfr bet. 2009/10:KU39 s. 14–16).

Övriga ändringar medför enligt utskottet inga justeringar i den nämnda ämnesförteckningen.

Reservationen

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Europeiska integrationsfonden, punkt 1 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag om att godkänna den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet respektive utgiftsområde 8 Migration (avsnitt 12.1.4 i propositionen). Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi14 yrkande 5 och avslår proposition 2012/13:100 punkt 5.

Ställningstagande

Jag anser att riksdagen ska avslå regeringens förslag om att godkänna den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet respektive utgiftsområde 8 Migration och som avser finansiering av bidrag från ett antal EU-fonder för vissa projekt.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:100 2013 års ekonomiska vårproposition:

2. Riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning respektive utgiftsområde 1 Rikets styrelse (avsnitt 12.1.1).
3. Riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning respektive utgiftsområde 1 Rikets styrelse (avsnitt 12.1.2).
4. Riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg respektive utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (avsnitt 12.1.3).
5. Riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet respektive utgiftsområde 8 Migration (avsnitt 12.1.4).

Följdmotionen

2012/13:Fi14 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

5. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag att godkänna den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet respektive utgiftsområde 8 Migration (avsnitt 12.1.4 i propositionen).